

videns Iesum, & pròcidens in faciem, rogavit eum, dicens: Domine, si vis, potes me mundare.

13. Et extendens manum, tetigit eum dicens: Volo: Mundare. Et confestim lepra discessit ab illo.

14. & ipse praecepit illi ut nemini diceret: sed, Vade, ostende te sacerdoti, & offer pro emundatione tua, * sicut praecepit Moyses, in testimonium illis.

* Lev. 14.
4.

15. Perambulabant autem magis sermo de illo: & conveniebant turbae multae ut audirent, & curarentur ab infirmitatibus suis.

16. Ipse autem sedebat in deserto, & orabat.

17. Et factum est in una die, & ipse sedebat docens. Et erant Pharisei sedentes, & legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilaeae, & Iudaeae, & Ierusalem: & virtus Domini erat ad sanandum eos.

18. * Et ecce viri portantes in lecto hominem, qui erat paralyticus: & quaerebant eum inferre, & ponere ante eum.

* Matth. 9.
2.
Marc. 2. 3.

19. Et non inveniētes quā parte illum inferrent praeter turba, ascenderunt supra tectum, & per tegulas summisserunt eum cum lecto in medium ante Iesum.

20. Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo remittuntur tibi peccata tua.

21. Et cepērunt cogitare Scribae, & Pharisei, dicentes: Quis est hic, qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?

22. Ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum, respondens, dixit ad illos: Quid cogitatis in cordibus vestris?

23. Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata: an dicere: Surge, & ambula?

24. Ut autem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, (ait paralytico) Tibi dico, surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam.

25. Et confestim con surgens coram illis, tulit lectum, in quo iacebat: & abiit in domum suam, magnificans Deum.

26. Et stupor apprehendit omnes, & magnificabant Deum. Et replēti sunt timore, dicentes: Quia vidimus mirabilia hodie.

* Matth. 9.
9.

27. * Et post haec exiit, & vidit publicanum nomine Levi, sedentem ad Telonium, & ait illi: Sequere me.

* Marc. 2.
14.
¶ IN VI-
GILIA S.
MATTH.

28. Et relicti omnibus, surgens secutus est eum.

29. & fecit ei convivium magnum Levi in domo sua: & erat turba multa publicanorum, & aliorum, qui cum illis erant discumbentes.

30. * Et murmurabant Pharisei, & Scribae eorum dicentes ad discipulos eius: Quare cum publicanis, & peccatoribus manducatis, & bibitis?

31. Et respondens Iesus, dixit ad illos: Non egent qui sani sunt medico, sed qui male habent.

32. Non veni vocare iustos, sed peccatores ad poenitentiam.

33. At illi dixerunt ad eum: * Quare discipuli Ioannis ieiunant frequenter, & obsecrationes faciunt, similiter & Phariseorum: tui autem edunt, & bibunt?

34. Quibus ipse ait: Numquid potestis filios sponsi, dum cum illis est sponsus, facere ieiunare?

35. Venient autem dies: cum ablatus fuerit ab illis sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus.

36. Dicebat autem & similitudinem ad illos: Quia nemo commissuram a novo vestimento immittit in vestimentum vetus: aliòquin & novum rumpit, & veteri non convenit commissura a novo.

37. Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: aliòquin rumpet vinum novum utres, & ipsum effundetur, & utres peribunt.

38. sed vinum novum in utres novos mittendum est, & utraque conservantur.

39. Et nemo bibens vetus, statim vult novum, dicit enim: Vetus melius est.

CAPUT VI.

Discipuli die sabbati vellunt spicas. Manus arida sanatio. Apostoli recensentur. Beatitudines. Dilictio inimicorum. Caci cacorum duces. Festuca in oculo. Fructus boni ex arbore bona.

1. **F**ACTUM est autem in sabbato secundo, primo, cum transiret per sata, vellēbant discipuli eius spicas, & manducabant confricantes manibus.

2. Quidam autem Phariseorum, dicebant illis: Quid facitis quod non licet in sabbatis?

3. Et respondens Iesus ad eos, dixit: Nec hoc legistis quod fecit David, cum esurisset ipse, & qui cum illo erant?

4. * quomodo intravit in domum Dei, & panes propositionis sumpsit, & mandu-

* Matth. 12.
1.
Marc. 2.
23.
¶ IN VI-
GILIA S.
MATTH.

* 1. Reg. 21. 6.

ducavit, & dedit his, qui cum ipso erant: quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus?

5. Et dicebat illis: Quia Dominus est Filius hominis, etiam sabbati.

6. Factum est autem & in alio sabbato, ut intraret in synagogam, & doceret. * Et erat ibi homo, & manus eius dextra erat arida.

7. Observabant autem Scribae, & Pharisei si in sabbato curaret: ut invenirent unde accusarent eum.

8. Ipse vero sciēbat cogitationes eorum: & ait homini, qui habebat manum aridam: Surge, & sta in medium. Et surgens stetit.

9. Ait autem ad illos Iesus: Interrogo vos si licet sabbatis benefacere, an male: animam salvam facere, an perdere?

10. Et circumspēctis omnibus dixit homini: Extende manum tuam. Et extendit: & restituta est manus eius.

11. Ipsi autem replēti sunt insipientia, & colloquebantur ad invicem, quidnam facerent Iesu.

12. Factum est autem in illis diebus, exiit in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei.

13. * Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos: & elegit duodecim ex ipsis (quos & Apostolos nominavit)

14. Simōnem, quem cognominavit Petrum, & Andrēam fratrem eius, Iacobum, & Ioānnem, Philippum, & Bartholomaeum,

15. Matthaeum, & Thomam, Iacobum Alphaei, & Simōnem, qui vocatur Zelotes,

16. & Iudam Iacobi, & Iudam Iscariotem, qui fuit proditor.

17. Et descendens cum illis, stetit in loco campēstri, & turba discipulorum eius, & multitudo copiosa plebis ab omni Iudaeae, & Ierusalem, & maritima, & Tyri, & Sidonis,

18. qui venerant ut audirent eum, & sanarentur a languoribus suis. Et qui vexabantur a spiritibus immundis, curabantur.

19. Et omnis turba quaerebat eum tangere: quia virtus de illo exibat, & sanabat omnes.

20. * Et ipse elevatis oculis in discipulos suos, dicebat: Beati pauperes: quia vestrum est regnum Dei.

21. * Beati, qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati, qui nunc fletis, quia ridēbitis.

22. * Beati eritis cum vos oderint homines, & cum separaverint vos, & exprobraverint, & eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis.

23. Gaudete in illa die, & exultate: ecce enim merces vestra multa est in caelo: secundum haec enim faciebant prophetae patres eorum.

24. * Verūtamēn vae vobis divitibus, quia habētis consolationem vestram.

25. * Vae vobis, qui saturati estis: quia esuriētis. Vae vobis, qui ridētis nunc: quia lugēbitis & flebitis.

26. Vae cum benedixerint vobis homines: secundum haec enim faciebant pseudoprophetae patres eorum.

27. Sed vobis dico, qui auditis: * Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui odērunt vos.

28. Benedicite maledicentibus vobis, & orate pro calumniantibus vos.

29. * Et qui te percutit in maxillam, praebat & alteram. Et ab eo, qui aufert tibi vestimentum, etiam tunicam noli prohibere.

30. Omni autem petenti te, tribue: & qui aufert quae tua sunt, ne repetas.

31. * Et prout vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis similiter.

32. * Et si diligitis eos, qui vos diligunt, quae vobis est gratia? nam & peccatores diligentes se diligunt.

33. Et si benefeceritis his, qui vobis benefaciunt; quae vobis est gratia? siquidem & peccatores hoc faciunt.

34. * Et si mutuum dederitis his, a quibus speratis recipere; quae gratia est vobis? nam & peccatores peccatoribus fenerantur, ut recipiant aequalia.

35. Verūtamēn diligite inimicos vestros: benefacite, & mutuum date, nihil inde sperantes: & erit merces vestra multa, & eritis filii Altissimi, quia ipse benignus est super ingratos & malos.

36. * Estote ergo misericordes sicut & Pater vester misericors est.

37. * Nolite iudicare, & non iudicabimini: nolite condemnare, & non condemnabimini. Dimittite, & dimittimini.

38. Date, & dabitur vobis: mensuram bonam, & confertam, & coagitatam, & superfluentem dabit in sinum vestrum.

* Eadem quippe mensuram, qua mensi fueritis, remetietur vobis.

39. Dicebat autem illis & similitudinem: Numquid potest caecus caecum ducere? nonne ambo in foveam cadunt?

* Matth. 5.
11.

* Eccli. 31.
8.

Amos 6. 1.
* Isai. 65.
13.

* Matth. 5.
44.

* Matth. 5.
39.

1. Cor. 6. 7.

* Tob. 4.
16.

Matth. 7.
12.

* Matth. 5.
46.

* Deut. 15.
8.

Matth. 5.
42.

¶ DOM. 1.
P O S T
PENTEC.

* Matth. 7.
1.

* Matth. 7.
2.

Marc. 4.
24.

* *Matth.* 40. * Non est discipulus super magi-
strum: perfectus autem omnis erit, si sit
sicut magister eius.

* *Matth.* 41. * Quid autem vides festucam in
oculo fratris tui, trabem autem, quæ in
oculo tuo est, non consideras?

42. Aut quomodo potes dicere fratri
tuo: Frater sine ejciam festucam de oculo
tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns?
Hypocrita ejice primum trabem de oculo
tuo: & tunc perspicies ut eduas festu-
cam de oculo fratris tui. [^]

* *Matth.* 43. * Non est enim arbor bona, quæ
facit fructus malos: neque arbor mala,
faciens fructum bonum.

44. Unaquæque enim arbor de fructu
suo cognoscitur. Neque enim de spinis
colligunt ficus: neque de rubo vindé-
miant uvam.

45. Bonus homo de bono thesauro cor-
dis sui profert bonum: & malus homo de
malo thesauro profert malum. Ex abun-
dantia enim cordis os loquitur.

* *Matth.* 46. Quid autem vocatis me * Domine,
Domine: & non facitis quæ dico?

* *Rom.* 2. 13. *Iac.* 1. 22. 47. Omnis, qui venit ad me, & audit
sermões meos, & facit eos: ostendam
vobis cui similis sit:

48. similis est homini edificanti do-
mum, qui fodit in altum, & posuit fun-
damentum super petram. inundatione au-
tem facta, illisum est flumen domui illi,
& non potuit eam movere: fundata enim
erat super petram.

49. Qui autem audit, & non facit: si-
milis est homini edificanti domum suam
super terram sine fundamento: in quam
illisus est fluvius, & continuo cecidit: &
facta est ruina domus illius magna.

CAPUT VII.

*Centurionis fides. Viduæ Naïm filius à morte
excitatus. Ioannes à Christo laudatur.
Mulier peccatrix.*

* *Matth.* 5. 1. CUM autem implisset omnia ver-
ba sua in aures plebis, intravit
Capharnaum.

2. Centurionis autem cuiusdam servus
malè habens, erat moriturus: qui illi erat
pretiosus.

3. Et cum audisset de Iesu, misit ad
eum seniores Iudæorum, rogans eum ut
veniret, & salvaret servum eius.

4. At illi cum venissent ad Iesum, ro-
gabant eum sollicitè, dicentes ei: Quia
dignus est ut hoc illi præstes.

5. diligit enim gentem nostram: & sy-
nagogam ipse edificavit nobis.

6. Iesus autem ibat cum illis. Et cum
iam non longè esset à domo, misit ad eum
Centurio amicos, dicens: * Domine noli
vexari: Non enim sum dignus ut sub te
entum meum intres. ^{* *Matth.* 8.}

7. propter quod & meipsum non sum
dignum arbitratus ut venirem ad te: sed
dic verbo, & sanabitur puer meus.

8. Nam & ego homo sum sub potestate
constitutus, habens sub me milites: &
dico huic vade, & vadit: & alii veni, &
venit: & servo meo, fac hoc, & facit.

9. Quo auditus Iesus miratus est: & con-
versus sequentibus se turbis, dixit: Amen
dico vobis, nec in Israël tantam fidem
inveni.

10. Et reversi, qui missi fuerant do-
mum, invenerunt servum, qui languerat,
sanum.

11. Et factum est: deinceps <sup>† FER. 5.
POST
DOM. 4.
QUADR.</sup> ibat in
civitatem, quæ vocatur Naïm: & ibat
cum eo discipuli eius, & turba copiosa.

12. Cum autem appropinquaret porta
civitatis, ecce defunctus efferebatur filius
unicus matris suæ: & hæc vidua erat: &
turba civitatis multa cum illa.

13. Quam cum vidisset Dominus, mi-
sericordiâ motus super eam, dixit illi:
Noli flere.

14. Et accessit, & tetigit loculum. (Hi
autem, qui portabant, steterunt) Et ait:
Adolescens, tibi dico, surge.

15. Et resedit qui erat mortuus, &
cepit loqui. Et dedit illum matri suæ.

16. Accipit autem omnes timor: & ma-
gnificabant Deum, dicentes: * Quia pro-
pheta magnus surrexit in nobis: & quia
Deus visitavit plebem suam. <sup>* *Infr.* 24.
19.
Ioan. 4. 19.</sup>

17. Et exiit hic sermo in universam Iu-
dæam de eo, & in omnem circa regionem.

18. Et nunciaverunt Ioanni discipuli
eius de omnibus his.

19. * Et convocavit duos de discipulis
suis Ioannes, & misit ad Iesum, dicens:
Tu es qui venturus es, an alium expe-
ctamus? <sup>* *Matth.*
11. 2.</sup>

20. Cum autem venissent ad eum viri,
dixerunt: Ioannes Baptista misit nos ad
te dicens: Tu es, qui venturus es, an
alium expectamus?

21. (in ipsa autem hora multos curavit
à languoribus, & plagis, & spiritibus
malis, & cæcis multis donavit visum.)

22. Et respondens, dixit illis: Eúntes
renunciâte Ioanni quæ audistis, & vidistis:

Quia

* *Isai.* 35. * Quia cæci vident, claudi ambulat,
leprosi mundantur, surdi audiunt, mor-
tui resurgunt, pauperes evangelizantur:
23. & beatus est quicumque non fuerit
scandalizatus in me.

24. Et cum discessissent nunciï Ioannis,
cepit de Ioanne dicere ad turbas: Quid
existis in desertum videre? arundinem
vento agitatum?

25. Sed quid existis videre? hominem
mollibus vestimentis indutum? Ecce qui
in veste pretiosa sunt & deliciis, in do-
mibus regum sunt.

26. Sed quid existis videre? prophetam?
Utique dico vobis, & plusquam prophê-
tam:

* *Mal.* 3. 1. 27. * hic est, de quo scriptum est:
Matth. 11. Ecce mitto angelum meum antè faciem
tuam, qui præparabit viam tuam ante te.

28. Dico enim vobis: Maior inter na-
tos mulierum propheta Ioanne Baptista
nemo est, qui autem minor est in regno
Dei, maior est illo.

29. Et omnis populus audiens & publi-
câni, iustificaverunt Deum, baptizati
baptismo Ioannis.

30. Pharisei autem, & legis periti con-
siliium Dei spreverunt in semetipsos, non
baptizati ab eo.

* *Matth.* 11. 16. 31. Ait autem Dominus: * Cui ergo
similes dicam homines generationis huius?
& cui similes sunt?

32. Similes sunt pueris sedentibus in
foro, & loquentibus ad invicem, & di-
centibus: Cantavimus vobis tibiis, & non
saltastis: lamentavimus, & non plorastis.

* *Matth.* 3. 4. 33. * Venit enim Ioannes Baptista, ne-
que manducans panem, neque bibens vi-
num, & dicitis: Dæmonium habet.

34. Venit Filius hominis manducans, &
bibens, & dicitis: Ecce homo devorator,
& bibens vinum, amicus publicanorum,
& peccatorum.

35. Et iustificata est sapientia ab omni-
bus filiis suis.

36. [†] Rogabat autem illum quidam de
Phariseis ut manducaret cum illo. Et in-
gressus domum Pharisei discubuit.

37. * Et ecce mulier, quæ erat in civi-
tate peccatrix, ut cognovit quod accu-
bisset in domo Pharisei, attulit alaba-
strum unguenti:

* *Matth.* 26. 7. 38. & stans retrò secus pedes eius, lá-
crymis cepit rigare pedes eius, & capillis
capitis sui tergebatur, & osculabatur pedes
eius, & unguento ungebatur.

* *Matth.* 1. & 12. 3. 39. Videns autem Phariseus, qui voca-

verat eum, ait intrà se dicens: Hic si esset
propheta, sciret utique, quæ, & qualis
est mulier, quæ tangit eum: quia pecca-
trix est.

40. Et respondens Iesus, dixit ad illum:
Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille
ait: Magister, dic.

41. Duo debitores erant cuiusdam scene-
ratori: unus debebat denarios quingén-
tos, & alius quinquaginta.

42. Non habentibus illis unde redderent,
donavit utrisque. Quis ergo eum
plus diligit?

43. Respondens Simon dixit: *Ælimo*
quia is, cui plus donavit. At ille dixit ei:
Rectè iudicasti.

44. Et conversus ad mulierem, dixit
Simón: Vides hanc mulierem? Intravi in
domum tuam, aquam pedibus meis non
dedisti: hæc autem lacrymis rigavit pedes
meos, & capillis suis terxit.

45. Osculum mihi non dedisti: hæc
autem ex quo intravit, non cessavit oscu-
lari pedes meos.

46. Oleo caput meum non unxisti: hæc
autem unguento unxit pedes meos.

47. Propter quod dico tibi: Remittun-
tur ei peccata multa, quóniam dilexit
multum. Cui autem minus dimittitur,
minus diligit.

48. Dixit autem ad illam: * Remittun-
tur tibi peccata. ^{* *Matth.* 9. 2.}

49. Et cœperunt qui simul accumbé-
bant, dicere intrà se: Quis est hic, qui
etiã peccata dimittit?

50. Dixit autem ad mulierem: Fides
tua te salvam fecit: vade in pace. [^]

CAPUT VIII.

*Maria Magdalene. Parabola seminum. Lu-
cerna supra candelabrum, non in bas-
condito posita. Tempestas sedata; &
alia quæ superius sunt exposita apud
Mattheum & Marcum.*

1. ET factum est deinceps, & ipse
iter faciebat per civitates, &
castella prædicans, & evangelizans regnum
Dei: & duodecim cum illo,

2. & mulieres aliquæ, quæ erant curatæ
à spiritibus malignis, & infirmitatibus: ^{* *Marc.* 16.}

* Maria, quæ vocatur Magdalene, de
qua septem dæmonia exierant,

3. & Ioanna uxor Chusæ procuratoris
Herodis, & Susanna, & alia multæ, quæ
ministrabant ei de facultatibus suis.

4. Cum